

VAN DEN BIESEN KLOOSTRA ADVOCATEN

AANGETEKEND

College van gedeputeerde staten
van de provincie Groningen
afdeling Omgeving en Milieu
Postbus 610
9700 AP Groningen

DE GROENE BOCHT

Keizersgracht 452
1016 GD Amsterdam
The Netherlands

T +31 (0)20 737 18 69

F +31 (0)20 524 82 46

info@vdbkadvocaten.eu

www.vdbkadvocaten.eu

Ook per e-mail: c.h.dijkstra@provinciegroningen.nl
en per fax: 050 - 316 49 33

Amsterdam, 23 januari 2017

Inzake : Saubere Luft en Zuivere Energie / GS (EEW Wabo)
Dossiernummer : D20160014
Uw kenmerk : 662435
Betreft : **GRONDEN ZIENSWIJZE**
op ontwerpomgevingsvergunning voor derde lijn EEW

Geachte mevrouw, heer,

Namens **Bürgerinitiative Saubere Luft Ostfriesland e.V.** (hierna: Saubere Luft), statutair gevestigd te Emden, Duitsland, en **Vereniging Zuivere Energie** (hierna: Zuivere Energie), statutair gevestigd te Vlagtwedde, worden hierbij de gronden aangevoerd van de zienswijze op de ontwerpomgevingsvergunning voor EEW die van 28 november 2016 tot en met 9 januari 2017 ter inzage heeft gelegen.

Inleiding

1. De ontwerpvergunning en het bijbehorende MER betreffen de uitbreiding van de bestaande, recente afvalverbranding van EEW in Delfzijl die in 2011 in bedrijf is genomen. In het oorspronkelijke ontwerp van de installatie is, naast de inmiddels in gebruik zijnde eerste en tweede afvalverbrandingslijn, een derde lijn geïntegreerd, echter zonder dat deze in het MER is meegenomen en beoordeeld.
2. De helft van de huidig aanvoer van afval naar EEW komt niet uit Nederland. Het gaat merendeels om afval uit het buitenland. Ook voor de voorgenomen derde afvalverbrandingslijn zal minimaal de helft van het te verbranden afval uit het buitenland afkomstig zijn. In Nederland is, zeker afgezet tegen de hoeveelheid Nederlands afval, sprake van een overcapaciteit aan afvalverbrandingsinstallaties, met andere woorden; voor de afvalverbrandingsovens in Nederland is onvoldoende Nederlands afval.

3. Dat is nu al het geval, maar in de toekomst zal die overcapaciteit alleen maar toenemen, zelfs naar verwachting verdubbelen (MER, p. 15) doordat het overheidsbeleid erop gericht is ervoor te zorgen dat minder afval gegenereerd wordt. EEW voorziet daarom nu al dat vanaf 2022 een nog substantiëler deel van het afval dat verbrand wordt, zal worden geïmporteerd uit het buitenland. Ook in de meeste omringende Europese landen is overigens sprake van een overschot aan verbrandingscapaciteit, - kort gesteld – meer ovens dan afval (MER, p. 16). De noodzaak van het project van EEW staat dan ook allesbehalve vast, zoals in het onderstaande verder uiteen gezet zal worden. Dit geldt te meer nu in het door EEW gepresenteerde scenario afval vooral uit het Verenigd Koninkrijk zou worden gehaald en dit scenario ook op grond van de Brexit zeer onzeker is.

Grensoverschrijdende milieugevolgen, informatieverstrekking in Duitsland

4. De procedure voor kennisgeving van het ontwerpbesluit en de MER en aanvulling in Duitsland is onvoldoende inzichtelijk. Volgens artikel 4 van het Verdrag van Espoo dient in overleg tussen Nederland en Duitsland kennis gegeven te worden van een ontwerpbesluit en MER in Duits gebied: de Duitse regering dient op de hoogte te worden gesteld van het project en aan de regering dient de gelegenheid te worden gegeven om op het project te reageren of hiervoor een of meerdere andere bevoegde autoriteiten binnen de lidstaat aan te wijzen. Gedeputeerde staten zijn echter gaan bellen met Duitse overheden, zonder dat het overleg noch de uitkomsten daarvan zijn vastgelegd.
5. Het belang van de in het Verdrag van Espoo opgenomen regeling, waarbij de centrale overheid van het land dat grensoverschrijdende effecten kan ondervinden geïnformeerd moet worden, is dat alle relevante buitenlandse bevoegde autoriteiten tijdig op de hoogte raken en daarvoor niet afhankelijk zijn van de keuzes van de autoriteiten van het land van herkomst. Zo wordt voorkomend dat gedeputeerde staten selectief en naar eigen inzicht kunnen bepalen waar en hoe kennis wordt gegeven van de besluitvorming over een project. De terinzagelegging is hoe dan ook niet volledig geweest, nu in Duitsland slechts enkele stukken ter inzage zijn gelegd en bijvoorbeeld niet de volledige aanvraag van EEW. Verder is het ontwerpbesluit noch een samenvatting daarvan niet in het Duits ter inzage gelegd. Door dat verspreidingstekeningen daarin ontbreken, is voor het Duitse publiek bovendien niet of nauwelijks na te gaan of en zo ja welke milieugevolgen in Duitsland kunnen worden ondervonden en of de beoordeling correct is uitgevoerd.

Omvang van het project

6. In het MER is beschreven dat de installatie van EEW met twee afvalverbrandingslijnen als 'referentie situatie' voor de beoordeling van de gevolgen van de aangevraagde

uitbreiding met een derde lijn is genomen. Tegelijkertijd is in het MER gesteld dat in het MER uit 2006 voor de bestaande twee verbrandingslijnen alleen onderzoek is gedaan naar de effecten van verbranding van 200.000 - 300.000 ton afval per jaar, terwijl inmiddels de (werkelijke) capaciteit van de verbrandingsinstallatie 384.000 ton per jaar is (MER, p. 19). Ditzelfde uitgangspunt van een capaciteit van 384.000 ton per jaar als referentiesituatie voor de eerste en tweede lijn is gehanteerd in het ontwerpbesluit. De totale toename van capaciteit door deze uitbreiding van de bestaande lijnen met 84.000 ton per jaar en de uitbreiding met een derde lijn bedraagt echter 192.000 + 84.000 ton per jaar, dat wil zeggen 276.000 ton per jaar. Deze uitbreiding is dus minimaal wat in het ontwerpbesluit en de MER voor de aangevraagde uitbreiding had moeten worden getoetst.

7. Saubere Luft en Zuivere Energie zijn van oordeel dat, mede vanwege deze uitbreiding van de eerste en tweede lijn in combinatie met een uitbreiding met een derde lijn de gevolgen van de *gehele* installatie in het kader van deze Aanvraag van EEW hadden moeten worden beoordeeld. Dit is niet gebeurd.
8. Minimaal echter hadden in het MER de milieugevolgen van de verbranding van 84.000 ton extra afval die in het kader van de vorige MER niet beoordeeld zijn, bovenop de aangevraagde extra capaciteit van een derde verbrandingslijn moeten worden beschreven en beoordeeld. Dit geldt ook voor alle wijzigingen/uitbreidingen die sinds de MER uit 2006 zijn doorgevoerd/gemeld en/of vergund, in ieder geval de wijzigingen opgesomd in de Toelichting op de Aanvraag (p. 11). Het MER is daarom op zijn minst onvolledig.

IBP EMS

9. Ten onrechte is niet getoetst aan een voor het Eems-estuarium vastgesteld plan dat voor de bescherming van het estuarium van groot belang is, het *Integrierter Bewirtschaftungsplan für das Emsästuar*¹ (IBP EMS). Het MER dient te worden aangevuld en een toets aan het IBP EMS dient alsnog in het kader van de ontwerpvergunning te worden uitgevoerd.

MER en planMER

10. Met het ontwerpbesluit nemen gedeputeerde staten een voorschot op het nog steeds niet vastgestelde bestemmingsplan Oosterhorn waarvoor een planMER is gemaakt. De uitkomsten van die planMER en overige beoordelingen, waaronder het advies van

¹ Te raadplegen via:

http://www.nlwkn.niedersachsen.de/portal/live.php?navigation_id=27402&article_id=93499&_psmand=26

Commissie mer daarover, zijn ten onrechte niet bij de beoordeling van het project van EEW betrokken. Dit, terwijl de derde lijn van EEW elektriciteit zou moeten gaan leveren aan allerlei nieuwe bedrijven die zich kunnen gaan vestigen binnen het bestemmingsplan Oosterhorn. Het MER-plichtige plan Oosterhorn is dan ook ten onrechte opgeknipt in die zin dat de milieueffecten van een deel daarvan, een derde afvalverbrandingslijn bij EEW, zijn beoordeeld, zonder daarbij de overige gevolgen van het plan Oosterhorn en de daarvoor opgestelde MER te betrekken. Hierdoor zijn ten onrechte nadelige gevolgen voor mens en milieu onderbelicht gebleven.

Bouwen

11. Onduidelijk is op basis van welke bepalingen van welke ruimtelijke kaders in afwijking van het toepasselijke voorbereidingsbesluit de ontwerpvergunning voor bouwen is afgegeven. Hierdoor kan niet worden geverifieerd of al dan niet terecht en op goede gronden in de ontwerpomgevingsvergunning wordt toegestaan dat een derde lijn wordt gebouwd. Ook is onduidelijk of het voorbereidingsbesluit kan/mag worden verlengd.

Ontbreken nut en noodzaak

12. Het door EEW voorgestane scenario van het invullen van een daling van Nederlands aanbod van afval met import van afval uit het buitenland staat haaks op de toekomstvisie op afval van de Europese Commissie, een visie die op dit moment in beleid en bindende regels voor lidstaten wordt vastgelegd.
13. Uit het 'EU-actieplan voor de circulaire economie' "Maak de cirkel rond" blijkt dat de Europese Unie en de lidstaten maatregelen zullen nemen voor veel verdergaande recycling van afval. De MER noemt het actieplan, maar toetst daaraan ten onrechte niet, althans gaat uit van cijfers over beschikbaarheid van afval voor verbranding, waarin de effecten van dit actieplan niet dan wel onvoldoende zijn meegenomen, met name de daarin vastgestelde afvalhiërarchie. De aanvulling op het MER heeft dit niet anders gemaakt. De in acht te nemen afvalhiërarchie die in het EU-actieplan is vastgesteld is de volgende: preventie, voorbereiding voor hergebruik, recycling en terugwinning van energie en afvalverwijdering, zoals storten. Verder schrijft de Commissie over afvalverbranding het volgende:
Als afval niet kan worden voorkomen of gerecycleerd, verdient benutting van de energetische inhoud ervan in de meeste gevallen de voorkeur boven storten, zowel voor het milieu als voor de economie. "Energie uit afval" kan derhalve een rol spelen en synergieën met het energie en klimaatbeleid van de EU opleveren, maar moet door de beginselen van de EU afvalhiërarchie worden geleid." ("Maak de cirkel rond – Een EU-actieplan voor de circulaire economie", Commissie, COM(2015) 614 final, p. 12).

14. Een geheel ander uitgangspunt dus dan wat de basis is van de beoordeling in het MER, waarbij verbranding voor energieopwekking als nuttige toepassing wordt aangemerkt, op gelijke voet als hergebruik en recycling.
15. De Commissie heeft als onderdeel van het EU-actieplan in 2015 een voorstel voor een gewijzigde richtlijn betreffende afvalstoffen aangenomen COM(2015)595.final. Door de daarin opgenomen streefdoelen voor recycling en door de verplichting om de hiervoor beschreven afvalhiërarchie toe te passen, zal de hoeveelheid afval dat beschikbaar is voor verbranding niet alleen in Nederland, maar in alle omliggende EU-landen, drastisch dalen. De prognose dat het Verenigd Koninkrijk niet over voldoende afvalverbrandingscapaciteit zou beschikken (MER, p. 15) blijft in de aanvulling op het MER echter zonder nadere toelichting het uitgangspunt, terwijl de aanvulling op het MER geen antwoord geeft op het feit dat die prognose op verouderde scenario's is gebaseerd, waarin verregaande preventie en recycling in het VK niet zijn meegenomen. Daardoor is het in het MER geschetste scenario dat de overcapaciteit aan afvalverbrandingsovens in Nederland en in het bijzonder de toekomstige overcapaciteit bij EEW, kan worden opgevuld met buitenlands afval, op zijn zachtst gezegd niet realistisch. Het realistische scenario is nog steeds niet voldoende onderzocht.. Nut en noodzaak van het project ontbreken dan ook, zodat de gevraagde vergunning dient te worden geweigerd.
16. De 'nut en noodzaak'-toets is van belang, omdat geen vergunning voor een project dient te worden verleend, indien de exploitant in wezen niet het realiseren van het aangevraagde project voor ogen heeft. Gedeputeerde staten kunnen niet volstaan met hun verwijzing naar het eigen bedrijfsrisico van EEW. Immers, de nut en noodzaaktoets tracht te voorkomen dat in projecten wordt geïnvesteerd, die mogelijk aanzienlijke milieueffecten hebben, maar uiteindelijk geen nut blijken te hebben. Het risico is dan immers dat eventueel verdere uitbreidingen of wijzigingen worden toegestaan, onder druk van het willen voorkomen van kapitaalvernietiging op het moment dat er daadwerkelijk geen nut en noodzaak voor het project blijkt te zijn. De doelstelling van het wettelijke kader voor dergelijke projecten is onnodige milieubelasting te voorkomen. Op grond hiervan moet ook worden voorkomen dat het project wordt vergund, terwijl het doel van het project vooral is een eerste stap te zetten naar milieubelastender activiteiten en/of door het ontstaan van overcapaciteit de lobby voor het ongewijzigd continueren van afvalverbranding te versterken.
17. Met dit Europese beleid dat gericht is om meer en meer recycling door goede sortering is overigens ook in strijd het verbranden van ongesorteerd afval, zoals door EEW is aangevraagd.

18. Het realistische scenario voor EEW is, in het licht van dat Europese beleid dat meer recycling en minder verbranding beoogt, dat EEW na vergunning van het project voor een derde lijn een aanvraag indient voor het mogen verbranden van milieubelastender afval dan wat nu is aangevraagd. Saubere Luft en Zuivere Energie voorzien dat over enkele jaren geconstateerd wordt dat inderdaad onvoldoende niet-gevaarlijk huishoudelijk en bedrijfsafval beschikbaar is voor EEW, zodat – met een beroep op het voorkomen van onnodige kapitaalvernietiging – een vervolgaanvraag voor het verbranden van andersoortig afval zal worden ingediend. Omdat echter nu al vaststaat dat onvoldoende huishoudelijk afval beschikbaar zal zijn in de nabije toekomst, dient de aanvraag zoals die is ingediend wegens het niet voldoen aan de ‘nut en noodzaak’-toets te worden afgewezen.

Alternatieventoets

19. Het gebrek aan nut en noodzaak van een derde lijn voor EEW dient uiteraard van invloed te zijn op de uitkomsten van de alternatieventoets. De in het aanvullende MER (p. 6) gepresenteerde cijfers van de Europese branchevereniging voor afvalverbranding die de onmisbaarheid van afvalverbranders zouden moeten aantonen, zijn gekleurd door het belang van de branche zelf: het zoveel mogelijk veiligstellen dat voldoende afval beschikbaar blijft voor verbranding. Het Europese beleid is echter gericht op het tegengestelde: ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk afval gerecycled wordt, waarbij afvalverbranding niet meer als gelijkwaardig wordt aangemerkt aan echt hergebruik. Dit volgt uit het EU-actieplan van de Commissie, het zogenaamde ‘*Waste Package*’ In het *Staff Working document* dat de basis vormt voor de inmiddels vastgestelde voorstellen voor aanpassing van de Europese afvalrichtlijnen heeft de Commissie de volgende uitgangspunten geformuleerd:

“The present proposals are based on the legal obligation to review the waste management targets of three waste-related Directives: Directive 2008/98/EC on waste, Directive 1999/31/EC on the landfill of waste, and Directive 94/62/EC on packaging and packaging waste. The proposals aim at translating into the EU legislation the objectives set out in the Resource Efficiency Roadmap and the 7th Environmental Action Plan.

They also aim at improving the implementation of the waste hierarchy in all Member States, in order to move the EU towards a circular economy through more waste reduction, increased reuse and recycling, limiting incineration of recyclable waste as well as a gradual reduction of landfilling.” (Commission Staff Working Document van 2 december 2015, SWD(2015) 260 final, p. 2).

20. Meer hergebruik is dus niet alleen een potentieel alternatief voor verbranding, maar afvalverbranding voor energieopwekking zal daadwerkelijk zoveel mogelijk worden vervangen door het recyclen van materialen. Dit is concreet verwerkt in onder andere

het voorstel van de Commissie voor aanpassing van de Europese afvalstoffenrichtlijn. De Commissie stelt over de achtergrond van het voorstel onder andere het volgende:

“1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

1.1 Algemene context

De economie van de Unie verliest thans een aanzienlijke hoeveelheid potentiële secundaire grondstoffen die zich in afvalstromen bevinden. In 2013 bedroeg de totale afvalproductie in de EU ongeveer 2,5 miljard ton, waarvan 1,6 miljard ton niet hergebruikt of gerecycleerd werd en dus verloren ging voor de Europese economie. Naar schatting zou nog 600 miljoen ton kunnen worden gerecycleerd of hergebruikt. Ter illustratie werd slechts een beperkt deel (43 %) van het stedelijk afval in de Unie gerecycleerd; de rest werd gestort (31 %) of verbrand (26 %). Derhalve mist de Unie grote kansen om de hulpbronnefficiëntie te verbeteren en om de economie een meer circulair karakter te geven.” (Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen, 2 december 2015, COM(2015) 595 final, p. 2)

21. Dat in het concept van het LAP3 deze nieuwe uitgangspunten niet zijn verwerkt, maakt het Europese beleid en de gevolgen daarvan voor de Nederlandse afvalverbranding niet anders. De uitkomst van de alternatieventoets is daarom dat er niet alleen goede alternatieven voor afvalverbranding zijn, maar dat deze alternatieven de afvalverbranding bij EEW daadwerkelijk zullen gaan vervangen. Dit betekent dat de conclusie van de alternatieventoets dient te zijn dat de aanvraag van EEW wordt afgewezen.

Ongesorteerd afval

22. In de ontwerpvergunning is beschreven dat de voorziene derde lijn van EEW niet alleen gesorteerd afval zal verbranden, zoals tot nu toe het geval lijkt te zijn bij de eerste en tweede lijn, maar ook ongesorteerd afval. Wat dit betekent voor de te verwachten piekmissies, die naar alle waarschijnlijkheid frequenter zullen optreden, is ten onrechte niet inzichtelijk gemaakt.
23. Verder is uit de beschrijving van activiteiten niet af te leiden of EEW ook voorziet om in de eerste en tweede verbrandingslijn eveneens naast gesorteerd ook ongesorteerd afval te gaan verbranden. Een dergelijke ontwikkeling is naar het oordeel van Saubere Luft en Zuivere Energie, zeker gelet op de schaarste aan binnenlands afval die zal ontstaan, zeer voorzienbaar en had daarom als ontwikkeling in de beschrijving en beoordeling van het project en de effecten daarvan op de natuur moeten worden betrokken.

Stof en kwik

24. Aanvullende filtertechnieken kunnen worden toegepast om stof en kwik uit het rookgas van EEW te verwijderen, zodat de emissies aanzienlijk verminderen. Voor kwik is

dat, gelet op de overschrijding van waternormen (zie hieronder), noodzakelijk. Voor PM2,5 zullen de normen mogelijk eveneens worden overschreden. Beschikbare technieken worden echter ten onrechte niet maximaal ingezet.

Fluoriden

25. Het is onduidelijk of de MTR-waarde voor fluoriden nog steeds wordt overschreden of door EEW zal worden overschreden. Naar het oordeel van Saubere Luft en Zuivere Energie dient de MRT-waarde in acht te worden genomen, en is de toepasselijkheid en waarde daarvan, anders dan gedeputeerde staten lijken te veronderstellen, niet afhankelijk van het vóórkomen van specifieke flora of fauna rond EEW.

Kwik, cadmium en overige zware metalen

26. Voor kwik, cadmium en overige zware metalen is ten onrechte niet onderzocht of emissies kunnen worden voorkomen of beperkt. Uit de ontwerpvergunning blijkt niet dat gedeputeerde staten voldoende invulling hebben gegeven aan de minimaliseringsverplichting voor kwik. Kwik is zeer milieugevaarlijk en vormt een groot risico voor de menselijke gezondheid. Mensen kunnen kwik, cadmium en de overige zware metalen via de lucht en het eten van schepdieren en vis binnen krijgen, waarna de stoffen zich ophopen in het lichaam.
27. Voor de overige zware metalen is onvoldoende gemotiveerd waarom voor deze eveneens zeer milieugevaarlijke stoffen niet per stof een emissiegrenswaarde is bepaald. De norm die op de gezamenlijke uitstoot van toepassing is, is vanuit oogpunt van bescherming van mens en milieu hoe dan ook veel te ruim, maar dit is zeker het geval als die norm door één of enkele van die stoffen wordt 'opgevuld'.

Dioxinen en furanen

28. Ook voor dioxinen en furanen is onvoldoende invulling gegeven aan de minimaliseringsverplichting. De uitstoot is te hoog en dient alsnog zoveel als mogelijk te worden voorkomen.

Verspreidingstekeningen

29. Voor de stoffen die worden geëmitteerd door EEW zijn ten onrechte geen verspreidingstekeningen opgesteld en ter inzage gelegd. Dit betekent dat het voor personen en organisaties vrijwel onmogelijk is om vast te stellen waar mens en milieu aan de milieugevaarlijke stoffen afkomstig van EEW zullen worden blootgesteld. Het MER en

het ontwerpbesluit voldoen hiermee niet aan hun basisfunctie: het inzichtelijk maken van de milieugevolgen van wat EEW wil.

Zwavel

30. Uit het ontwerpbesluit en de onderliggende stukken is onvoldoende duidelijk hoe groot de totale emissie van zwavel door het project van EEW is, inclusief een realistisch scenario inzake scheepvaart voor het gehele project. De inmiddels 50% aanvoer per schip voor de eerste en tweede lijn van EEW zijn niet de 'referentiesituatie'. Dat is de in het MER uit 2006 beschreven situatie. Een beoordeling van de toename van SO₂-emissies ten opzichte van de onderzochte en beoordeelde situatie in het MER uit 2006 ontbreekt ten onrechte; de inmiddels doorgevoerde capaciteitsuitbreiding van de eerste en tweede lijn en de daarbij behorende extra SO₂-uitstoot is in het MER immers buiten beeld gebleven.
31. Van de SO₂-emissies van de afvalverbrandingsinstallatie met drie afvallijnen is geen verspreidingsberekening gemaakt. Hierdoor zijn de gevolgen en tot waar die reiken van deze emissies niet inzichtelijk.

Scheepvaart

32. Verder lijkt niet te zijn meegenomen dat schepen verhoudingsgewijs een aanzienlijke hoeveelheid SO₂ uitstoten. De gevolgen van deze uitstoot dienen over de gehele aanvaarroute inzichtelijke te worden gemaakt en te worden beoordeeld. Daarbij is van belang dat het MER en het ontwerpbesluit uitgaan van twee 'aanvoerscenario's': 100% aanvoer over de weg of 50% aanvoer over zee en 50% aanvoer over de weg, terwijl vanwege het Europese beleid dat tot meer recycling zal leiden en de al bestaande overcapaciteit aan Nederlandse afvalverbranding, aanvoer van afval uit het buitenland over zee het meest realistische scenario is. Voor de huidige twee lijnen wordt het afval al voor 50% per schip aangevoerd. Dit zal alleen maar toenemen. Als *worst case* had dan ook mede het scenario van 100% of bijna 100% aanvoer over zee moeten worden beoordeeld. Het geschetste beeld is daarnaast onvolledig, omdat de capaciteitsuitbreiding van de eerste twee lijnen met 84.000 ton afval per jaar en de bijbehorende groei van het scheepsverkeer ten onrechte niet in de beoordeling is meegenomen.
33. Aanvoerroutes en verspreidingstekeningen ontbreken bovendien, zodat voor omwonenden onduidelijk is waar hoeveel zwavel zal worden uitgestoten.

CO2

34. EEW noemt zich een 'schoon' bedrijf, maar er wordt door afvalverbranding onnodig veel CO2 uitgestoten, CO2-uitstoot die niet ontstaat bij ander, nuttiger gebruik van het verbrande afval. De CO2-uitstoot en scenario's waarbij CO2-uitstoot wordt vermeden door recycling in plaats van verbranding en de gevolgen van de beide scenario's voor het klimaat zijn ten onrechte onvoldoende belicht, ook in het aanvullende MER.

Kaderrichtlijn water

35. Ten onrechte is in het MER niet onderzocht of emissies van milieugevaarlijke stoffen zullen leiden tot een verslechtering van de toestand van de Waddenzee en de Eems-Dollard in de zin van de Kaderrichtlijn water (richtlijn 2000/60). De toestand van deze wateren mag op grond van de Kaderrichtlijn water niet verslechteren. Verslechtering zal echter wel optreden, onder andere door de emissies van kwik, cadmium, arseen, dioxinen, furanen, PAK, fluoriden en andere milieugevaarlijke stoffen.

Externe veiligheid

36. Bij EEW worden gevaarlijke stoffen opgeslagen die bijvoorbeeld door explosiegevaar of vrijkomen van giftige gassen voor extra veiligheidsrisico's zorgen in en om de inrichting van EEW. In het MER en de ontwerpvergunning is de veiligheidsbeoordeling beperkt tot een korte beschrijving van het aardbevingsrisico in de omgeving van de EEW-installatie en er zijn met het oog daarop enkele berekeningen uitgevoerd. Dit is naar het oordeel van Saubere Luft en Zuivere Energie echter het kader van de Seveso-regelgeving niet voldoende.
37. Het gaat er immers niet slechts om te berekenen wat de kans is dat een ongeval zich voordoet, maar ook om te beschrijven en beoordelen wat, als zich een ongeval voordoet, de gevolgen daarvan kunnen zijn voor de omgeving, mens en milieu. In de Europese richtlijn 2012/18/EU is met betrekking tot de gevolgen van ongevallen voor mens en milieu het volgende gesteld:
- “Teneinde woongebieden, door het publiek druk bezochte gebieden, en het milieu, met inbegrip van bijzondere natuurgebieden of zeer kwetsbare gebieden, beter te beschermen, is het noodzakelijk dat het beleid inzake ruimtelijke ordening of het beleid op andere relevante domeinen dat van toepassing is in de lidstaten, garandeert dat er voldoende afstand in acht wordt genomen tussen dergelijke gebieden en inrichtingen die zulke risico's met zich meebrengen en, indien nodig, voor bestaande inrichtingen, aanvullende technische maatregelen ten uitvoer legt, teneinde de risico's voor personen of het milieu op een aanvaardbaar niveau te houden. Bij de besluitvorming moet rekening worden gehouden met voldoende informatie over de risico's en met technisch advies over deze risico's.” (18^e inleidende overweging bij richtlijn 2012/18/EU).

38. De externe veiligheidstoets dient daarom ook een beoordeling van de gevolgen van een zwaar ongeval te omvatten, alsmede een beoordeling van de herstelmogelijkheden in geval van een zwaar ongeval. In het ontwerpbesluit en het MER zijn echter de gevolgen van een zwaar ongeval voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden ten onrechte niet beoordeeld.
39. Verder is in het MER, onder andere in hoofdstuk '1.3.2 Ruimtelijke situatie' van het MER ten onrechte niet getoetst aan de Kaderrichtlijn mariene strategie, richtlijn 2008/56/EG, waarin specifieke voorschriften en strategieën voor de bescherming van het mariene milieu zijn opgenomen. Verder is ten onrechte ook niet getoetst aan een voor het Eems estuarium vastgesteld plan dat voor de bescherming van het estuarium van groot belang is, het *Integrierter Bewirtschaftungsplan für das Emsästuar* (IBP EMS)². De aanvraag en het MER dienen op beide punten te worden aangevuld.

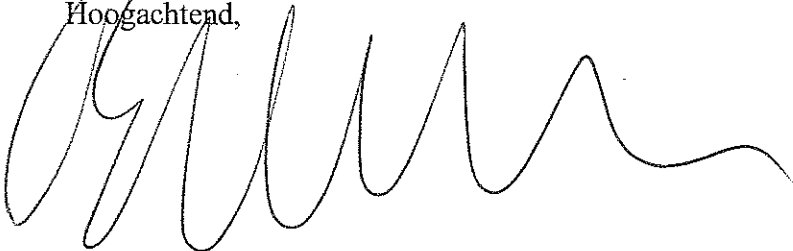
Ongedierte

40. De grote hoeveelheden afval bij EEW trekken veel ongedierte aan, zodat de populatie van bijvoorbeeld ratten zich in de omgeving kan uitbreiden. Niet is onderzocht in welke mate ongedierte toeneemt en of dit gevolgen kan hebben voor omwonenden en de menselijke gezondheid en gezondheid van dieren en vee in de omgeving

Conclusie

Op grond van het voorgaande verzoeken Saubere Luft en Zuivere Energie om de aanvraag van EEW af te wijzen en de door EEW gevraagde ontwerpomgevingsvergunning dan ook niet te verlenen.

Hoogachtend,

B.N. Kloostra

² Te raadplegen via:

http://www.nlwkn.niedersachsen.de/portal/live.php?navigation_id=27402&article_id=93499&psmand=26